

[Duetoft]

For CD er der to hovedord i den hjælp, som vi gerne vil være med til at give. Det ene er ordet »vand«, og det andet er ordet »befolknings-eksplosion«. Hvad angår det første, vandet, har alle, der har beskæftiget sig med ulandspolitik, vel erkendt, at mange lokale samfund, mange landsbyer, mange landdistrikter kan få en uvurderlig hjælp af en enkelt brøndgravning, der lykkes, og at pumperiet og gravningen i sig selv sætter et skub i det lokale samfund, som vi nok ikke ville kunne få sat i gang på andre måder. Og når vi nu ved, at f.eks. vindmølleindustrien i Danmark har nogle problemer i retning af, at den ikke vil komme til at dække særlig meget af det danske energiforbrug, er det et spørgsmål, om den industri eksempelvis ikke ville være et godt område at hjælpe med i ulandene, altså at man dermed kunne lave noget ganske fundamentalt arbejde, der sætter ulandenes befolkninger i stand til at klare sig selv.

Det andet ord, jeg nævnte, nemlig befolknings-eksplosionen, er måske i virkeligheden det værste problem inden for de nærmeste år. Oplysning er selvfølgelig vigtig, og i mange lande giver man også oplysning; men jeg tror, at det, vi skal være med til at bryde op, er den sociale sikkerhed, de kulturelle og sociale bånd, der ligger i de mange børn. Nu er jeg ikke inde på en indisk model med både det ene og det andet; jeg er inde på, at man via et økonomisk sikkerhedsnet vil være i stand til at bidrage til den sociale sikkerhed i disse samfund, der gør, at man kan overbevise befolkningen om, at man måske kan nøjes med to eller tre børn i stedet for syv eller otte. Det vil i alt fald på lang sigt blive katastrofalt, hvis vi ikke får standset udviklingen.

Jeg var for ganske nylig med EF i Mali og oplevede dér, at mellem 60 og 70 pct. af Malis befolkning er under 18 år i dag, og enhver kan vel forestille sig, hvad det vil medføre, hvis vi ikke meget hurtigt får omstillet dette samfund til ikke at have så mange børn. Vi havde et møde med bl.a. ledende ministre – også premierministeren – og deres eneste bud i øjeblikket var, at de var ved at overbevise befolkningen om, at det ikke var mod Koranen, at man ikke fik så mange børn. Det er nok ikke det mest virkningsfulde, selv om jeg må erkende, at der selvfølgelig også er kulturelle aspekter i sagen.

Jeg kan heller ikke lade være med at opholde mig et lille øjeblik ved menneskerettighederne,

for det er jo noget af det, der oftest har været fremme i medierne, hvor man med store armbevægelser slår til lyd for, at vi skal styre alle verdens menneskerettigheder gennem ulandsbistanden. Jeg synes, det er vigtigt at få slået fast, at det, vi gør, ikke er at hjælpe regeringer, men at hjælpe mennesker. Det er vort hovedudgangspunkt, og derfor må vi se på, hvad det er, der gavner menneskene i disse samfund mest.

Jeg har i hvert fald fra Den Paritetiske Forsamling mellem EF og ACP-landene erfaring for, at den, der sidder på pengeposen, også har ret god indflydelse på, hvad der foregår i de forskellige lande, når det gælder menneskerettighedsspørgsmålet. Jeg tror ikke, nogen vinder noget ved at trække sig ud. Til gengæld kan det godt være, at man skal have nogle advarsler, og derfor er CD da også indstillet på, at man i reaktionssystemet kunne forestille sig en udsættelse af bistandshjælp et år som en trussel for at vise de pågældende lande, at man ikke er tilfreds med udviklingen dér.

Men menneskerettighederne er jo et stort problem, fordi mange af ulandene opfatter det som et internt problem – noget, vi ikke skal komme og blande os i. Vi må gerne blande os i så meget andet, men menneskerettighederne vil de ikke have vi skal blande os i, og også her er der selvfølgelig tale om nogle kulturelle og nogle folkelige problemer.

Når vi eksempelvis opfatter omskæring af kvinder som en krænkelse af menneskerettighederne, får vi fra en del afrikanske lande det svar, at det skal vi ikke blande os i, for det er en kulturel foreteelse. Jeg deler ikke disse landes opfattelse, men det er en barriere, vi i alt fald den ene gang efter den anden støder på.

Jeg er helt enig med hr. Bjørn Elmquist i synspunktet om, at bistandshjælp til diktaturer ikke behøver at være noget negativt. Selvfølgelig er det negativt, hvis man går til hr. diktatorministeren og siger: Goddag, her er nogle penge! Men jeg er enig med hr. Bjørn Elmquist i, at en hel del meget lokalt rettede projekter – og jeg taler igen om projekter af den type, jeg nævnte før, hvor man er i stand til at støtte befolkningens mulighed for faktisk at yde en faglig, saglig, politisk modstand mod diktaturet – er en fordel.

Vi har samme holdning med hensyn til Sydafrika, som vi har på dette område; vi har aldrig kunnet forstå, at man ved at gøre det værre for